ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Υπεύθυνη Ύλης η Αρχιτέκτων Λία Κουφοδήμου

ΣΥΝΕΠΗΣ ΠΟΡΕΙΑ

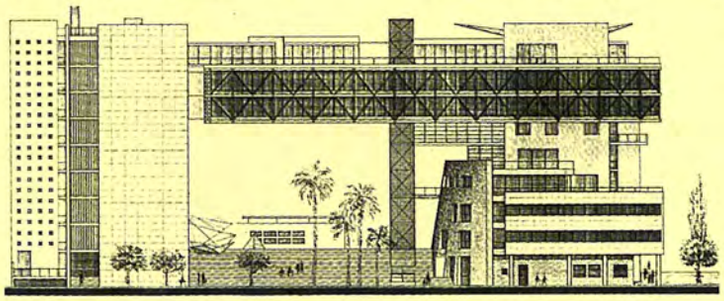

Συχνά το πραγματοποιημένο έργο των αρχιτεκτόνων δεν εκφράζει απόλυτα τις ιδέες και τις απόψεις τους, γιατί είναι πολλοί και ποικίλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν και δεσμεύουν την ελεύθερη δημιουργική διάθεση κατά την υλοποίηση ενός ιδιωτικού ή δημόσιου έργου. Επι πλέον η επιθυμία των εργοδοτών για τη μεγαλύτερη δυνατή εκμετάλλευση του διατιθέμενου χώρου, αδιαφορώντας για τις συνέπειες μιας τέτοιας απόφασης, έχει συμβάλλει ουσιαστικά στην ασφυκτική εικόνα της πρωτεύουσας. Αντίθετα οι Αρχιτεκτονικοί Διαγωνισμοί Ιδεών είναι μια πρόκληση για τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν τους οραματισμούς τους και να πειραματιστούν με νέες ιδέες γιατί η αρχιτεκτονική οφείλει να εξελίσσεται ανεξάρτητα από την στεγνή εμπορική εκμετάλλευση.

Η χρυσή τομή ανάμεσα στην εφαρμογή προοδευτικών ιδεών και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του χώρου είναι το κύριο χαρακτηριστικό των δύο κτιρίων που παρουσιάζονται στην συνέχεια. Ενα ακόμη κοινό τους στοιχείο είναι ότι μελετήθηκαν από τους ίδιους αρχιτέκτονες, οι οποίοι πιστεύουν ότι: "Τα ιδιωτικά έργα, όπου πραγματοποιείται η αρχιτεκτονική μας άποψη, με τους πολλαπλούς περιορισμούς δεν μας αφήνουν και πολλά περιθώρια πειραματισμών. Εκεί υπάρχει η ανάγκη υλοποίησης των αρχών που έχεις ήδη καταλήξει. Ενώ ο θεσμός των διαγωνισμών εμπεριέχει τη δυνατότητα της έρευνας νέων ιδεών και μπορεί να λειτουργήσει σαν ένα εργαστήρι της σύγχρονης αρχιτεκτονικής". Συνεπείς προς τις απόψεις τους οι αρχιτέκτονες Α. Δημοπούλου, Κ. Σαΐτη, Γ. Σταθόπουλος και Α. Χριστοδουλέα έχουν συμμετάσχει συχνά σε διαγωνισμούς, όπου τιμήθηκαν με πρώτα βραβεία ή διακρίσεις. Το 1995 πήραν μέρος σε 2 Πανελλήνιους Αρχιτεκτονικούς Διαγωνισμούς και απέσπασαν και τα 2 πρώτα βραβεία.

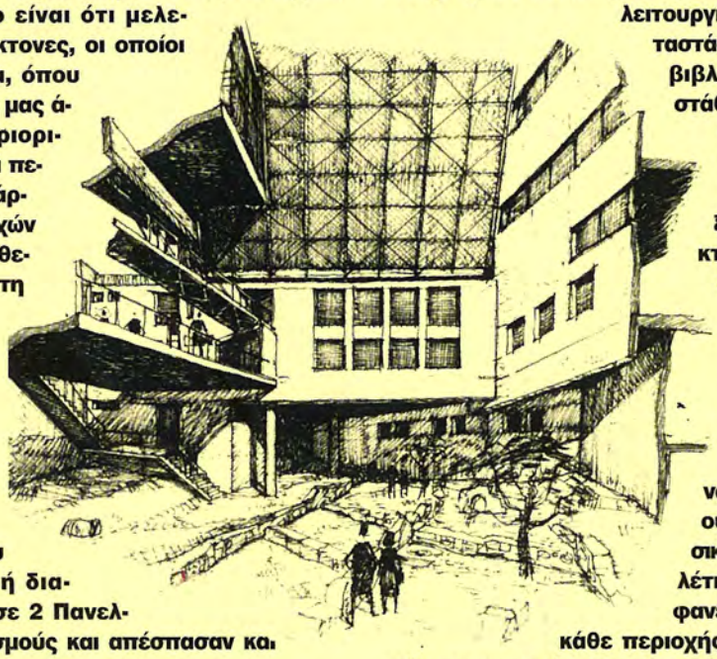

Η πρώτη συμμετοχή αφορούσε το νέο κτίριο των κεντρικών γραφείων του ΤΣΜΕΔΕ (Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Εργων), που πρόκειται να ανεγερθεί στην οδό Παλαιών Πατρών Γερμανού 3-5 στην πλατεία Κλαυθμώνος. Η βραβευμένη μελέτη προβλέπει τη δημιουργία ενός κτιρίου γραφείων με ευρύτερο κοινωνικό ρόλο. Πρόκειται για ένα σύγχρονο οικοδόμημα, που όχι μόνο θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες του ασφαλιστικού οργανισμού, αλλά και θα αποτελέσει σημείο αναφοράς της πόλης λαμβάνοντας υπ' όψη την άμεση σύνδεση του με την Πλατεία Κλαυθμώνος και την έκθεση των ευρημάτων της Ρωμαϊκής περιόδου, που έχουν ανασκαφεί στο οικόπεδο. Το νέο κτίριο της Εθνικής Ασφαλιστικής στη Λ. Συγγρού, ήταν το θέμα του δεύτερου διαγωνισμού. Ενα κτίριο πολυσύνθετο, πολύ μεγαλύτερης κλίμακας από το προηγούμενο με διαφορετικές απαιτήσεις και δεσμεύσεις. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ένα κτιριακό σύνολο αφού πρόκειται να καταλαμβάνει ένα οικοδομικό τετράγωνο. Εκτός από τα γραφεία της Εθνικής Ασφαλιστικής, το συγκρότημα θα περιλαμβάνει λειτουργίες, που στόχο έχουν να διατηρούν τον χώρο "ζωντανό" πέρα από το ωράριο λειτουργίας των γραφείων. Αθλητικές εγκαταστάσεις, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, βιβλιοθήκη, παιδικός σταθμός, χώροι στάθμευσης και ένας εκτεταμένος υπαίθριος χώρος διαμορφωμένος σε πλατεία θα συμβάλλουν στο να αποτελέσει το συγκρότημα ένα πόλο έλξης για τους περίοικους. "Η αρχιτεκτονική μας γλώσσα, σήμερα, βασίζεται στο μοντέρνο κίνημα. Είναι μια αρχιτεκτονική όγκων με στοιχεία μικροκλίμακας, εμπλουτισμένη και επηρεασμένη από άλλα μεταγενέστερα κινήματα", ομολογούν οι αρχιτέκτονες μελετητές των κτιρίων που προαναφέραμε. Μια γλώσσα που αναλύεται στη συνέχεια από τους ίδιους ερμηνεύοντας παράλληλα τις βασικές αρχές και τους στόχους κάθε μελέτης. Από την ερμηνεία αυτή γίνεται φανερό ότι παρά τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και των διαφορετικών κτιριολογικών προγραμμάτων, και τα δύο κτίρια συνδυάζουν όλες τις προυποθέσεις ενός σύγχρονου αρχιτεκτονήματος, ώστε να συμβάλλουν αισθητικά στην βελτίωση της εικόνας της πόλης και να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

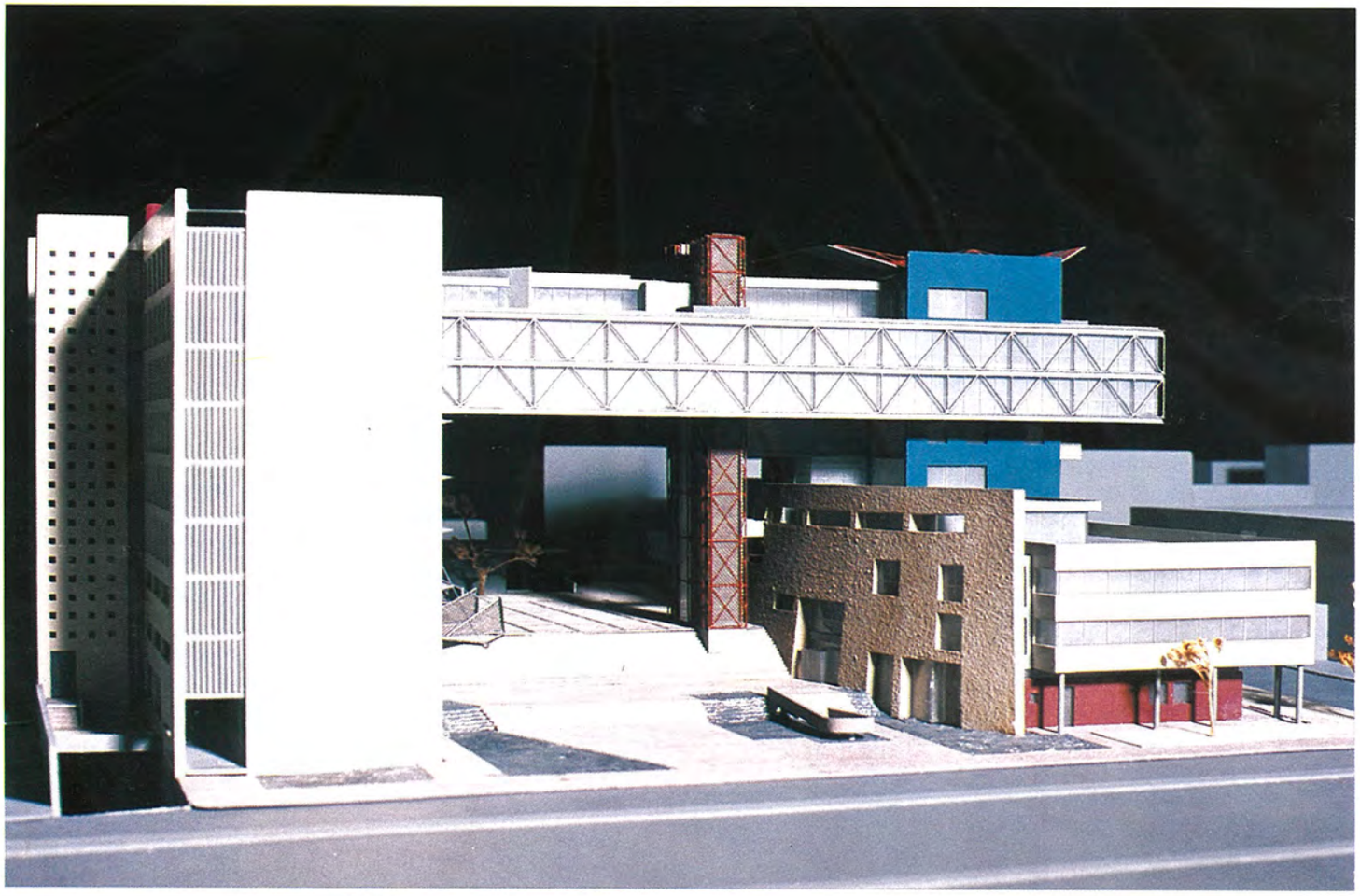

ΕΠΑΝΩ: ***Γενική άποψη του κτιρίου από τη Λεωφόρο Συγγρού. Ο υπαίθριος χώρος ρέει κάτω από το κτίριο και ενοποιείται με το δρόμο.***

Η Εθνική Ασφαλιστική αποτελεί έναν διακεκριμένο οικονομικό οργανισμό της χώρας μας. Το γεγονός δε ότι αποτελεί ασφαλιστικό φορέα ενισχύει ακόμη περισσότερο την ανάγκη προβολής του συμβολικού νοήματος της ασφάλειας, της οικονομικής ισχύος και της πίστης στο μέλλον με τη στέγασή του σε ένα προβεβλημένο - κυρίαρχο στο χώρο του - κτίριο, το οποίο όμως ταυτόχρονα θα δημιουργεί σωστές σχέσεις με το περιβάλλον του, τη γειτονιά και τη συνολική αντιληπτική εικόνα της Λεωφόρου Συγγρού.

Σκοπός μας είναι η δημιουργία μιας κτιριακής σύνθεσης όγκων αποτελούμενης από καθαρά, ευκρινή, ραδινά γεωμετρικά στερεά στενά συνεργαζόμενα μεταξύ τους, έτσι ώστε να δημιουργούν ταυτόχρονα και έναν ενιαίο, ρέοντα, πολυδύναμο και ενδιαφέροντα - κενό - υπαίθριο χώρο.

Το "διευρυμένο" κτιριολογικό πρόγραμμα και η σημασία του κτιρίου.

Τόσο η θέληση του αγωνοθέτη για το κτίριο της Εθνικής Ασφαλιστικής, όπως αυτή εκφράζεται μέσω του κτιριολογικού προγράμματος της διακήρυξης, όσο και η δέσμευση που προκύπτει από το ΦΕΚ 80/1988 και 348/1988, οδηγούν στην κατεύθυνση δημιουργίας ενός "Πολυδύναμου" (πολυλειτουργικού) κτιρίου. Ενός κτιρίου δηλαδή, το οποίο αν και σαφώς θα χαρακτηρίζεται ως κτίριο Γραφείων της Εθνικής Ασφαλιστικής και συνεπώς έτσι θα σημαίνεται, θα πρέπει ταυτόχρονα να καλύπτει και να προβάλλει και άλλες λειτουργίες όπως Συνεδριακό Κέντρο, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Χώρους Στάθμευσης Δακτυλίου, ακόμα και Παιδικό Σταθμό, λειτουργία κατ'αρχάς ετερόκλητη με τα ανωτέρω.

Αυτό το διευρυμένο λοιπόν κτιριολογικό πρόγραμμα καλείται να "στεγάσει" το προτεινόμενο κτίριο και να προβάλλει στον χώρο κάθε μια από τις εσωτερικές λειτουργίες του, εντάσσοντάς την στον κοινωνικό χώρο που απευθύνεται με την σωστότερη δυνατή σχέση μορφής, κλίμακας, εξυπηρέτησης.

Η σχέση του οικοπέδου και η σχέση του με την γύρω διαμορφωμένη περιοχή.

Το κυριότερο ίσως χαρακτηριστικό του οικοπέδου είναι η θέση του, επί της Λεωφόρου Συγγρού, καθώς και το μέγεθός του που καταλαμβάνει

έκταση 9 στρεμμάτων περίπου. Οπότε, ενώ η πρόσοψη του κτιρίου ανοίγεται σε μήκος 80μ. επί της λεωφόρου Συγγρού, η πίσω και τμήμα της πλάγιας πλευράς απευθύνονται σε επίπεδο γειτονιάς, σε περιοχή κατοικίας. Αυτή ακριβώς την αντίφαση καλείται να επιλύσει και να αξιοποιήσει το κτίριο με τον κατάλληλο σχεδιασμό και την χωροθέτηση των προαναφερθεισών λειτουργιών. Η λεωφόρος Συγγρού αποτελεί έναν από τους βασικότερους άξονες της Αθήνας με κατεύθυνση θάλασσα - κέντρο, γεγονός που από μόνο του προσδίδει αίγλη στα κτίρια που βρίσκονται επ'αυτού. Σαν άξονας όμως παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες ως προς την μορφή και τον τρόπο οικοδόμησης των παρειών του όπως:

1. δεν παρουσιάζει πολύ ισχυρή οικοδομική γραμμή (μέτωπο δρόμου)
2. παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία ειδών, μορφών και κλίμακας κτιρίων. Παρατίθενται από κατοικίες του μεσοπολέμου των 250 τμ., ως συμβατικές πολυκατοικίες του '60, κτίρια γραφείων σύγχρονα και μη, ξενοδοχειακά συγκροτήματα μεγάλης κλίμακας, ακόμη και Πανεπιστημιακός και εργοστασιακός χώρος (Πάντειος, ΦΙΞ).
3. καθ'όλο το μήκος του άξονα παρουσιάζονται λίγοι αλλά διακεκριμένοι ανοικτοί χώροι, όπως κοντά στο Πλανητάριο, στον Άγιο Σώστη, στην Πάντειο (η οποία μάλιστα είναι απέναντι από το οικόπεδο) και βέβαια και το μέχρι σήμερα οικόπεδο, της Εθνικής Ασφαλιστικής. Ο τελευταίος αυτός χώρος έχει κατά καιρούς λειτουργήσει σαν "χώρος τσίρκου", θέατρο "τέντα" κατοχυρώνοντας τον χώρο αυτό σαν ένα άνοιγμα προς τη Συγγρού, σαν μια πλατεία.

Το οικόπεδο είναι σχεδόν επίπεδο, και από το εσωτερικό του παρουσιάζει ενδιαφέρουσες "θέες" προς του Φιλοπάππου και τους βράχους. Λόγω του μεγέθους του, του γεγονότος ότι έχει παραμείνει μέχρι τώρα άκτιστο αλλά και των λειτουργιών (open space) που μέχρι τώρα έχει φιλοξενήσει, έχει κατοχυρωθεί στην αντιληπτική εικόνα της πόλης σαν ανοικτός χώρος, "κενό" μέσα στον πολεοδομικό ιστό. Χώρος διαμπερής από τη γειτονιά προς την πόλη και του Φιλοπάπου.

Αυτήν ακριβώς την διαμπερότητα, το άνοιγμα προς την πόλη και την θέα προς του Φιλοπάππου καλείται να ενσωματώσει και αναδείξει το κτίριο κάνοντας αυτά τα στοιχεία οργανικά μέλη - γνωρίσματα του κτιρίου.

Συνοψίζοντας σε επίπεδο γενικών αρχών πιστεύουμε ότι το κτίριο της Εθνικής Ασφαλιστικής θα πρέπει:

- *Να εκφράζει την κοινωνική και συμβολική σημασία του στο χώρο. Να αποτελέσει ένα σημείο αναφοράς για την πόλη.*
- *Να συμπεριλάβει και να αναδείξει στοιχεία της ιδιαίτερης θέσης του οικοπέδου πάνω στον άξονα της Συγγρού όπως η θέα από την γειτονιά προς την πόλη και του Φιλοπάππου.*
- *Να μην έρθει σαν μία ακόμη κτιριακή μάζα να κρύψει τη θέα της πόλης αλλά να την εμπλουτίσει "καδράροντάς την", κάνοντάς την στοιχείο του κτιρίου.*
- *Να ανταποκριθεί πλήρως στο διευρυμένο κτιριολογικό πρόγραμμα που καλείται να καλύψει εμπερικλείοντας στον σχεδιασμό του σημαντικές συνθετικές αρχές και διαλεκτικές σχέσεις όπως:*
- *το μνημειακό με το ανθρωποκεντρικό*
- *το επίσημο με το καθημερινό*
- *το πλήρες με το διαμπερές*
- *Τέλος είναι μια σύνθεση δυναμική, απλή και ευέλικτη με μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών λύσεων και τροποποιήσεων στην διάταξη και χρήση των εσωτερικών χώρων σήμερα και στο μέλλον.*

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

Όπως έχει ήδη προκύψει σε επίπεδο ανάλυσης από τις γενικές αρχές σχεδιασμού του κτιρίου της Εθνικής ασφαλιστικής που παρουσιάσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, ένα βασικό στοιχείο γύρω από το οποίο πιστεύουμε ότι πρέπει να εξελιχθεί όλη η σύνθεση είναι ο Ανοικτός - υπαίθριος χώρος. η πλατεία, το άνοιγμα, η προοπτική, η θέα της πόλης.

Ο υπαίθριος αυτός, ρέων χώρος έρχεται να ενσωματωθεί και να παίξει κυρίαρχο ρόλο στην σύνθεση των κτιριακών μαζών τόσο σε επίπεδο κάτοψης, όσο και τομής στον χώρο.

Σκοπός μας είναι η δημιουργία με άξονα τον υπαίθριο χώρο - πλατεία - μιας σύνθεσης συνεργαζομένων βασικών μελών τα οποία να αποτελούνται από καθαρά, απλά, ευκρινή, γεωμετρικά σχήματα ευρισκόμενα υπό ραδινές αναλογίες.

Οπότε δύο παραλληλεπίπεδα που ορίζουν στον χώρο τους άξονες ΑΑ' και ΒΒ' και μια καμπύλη ΚΚ'

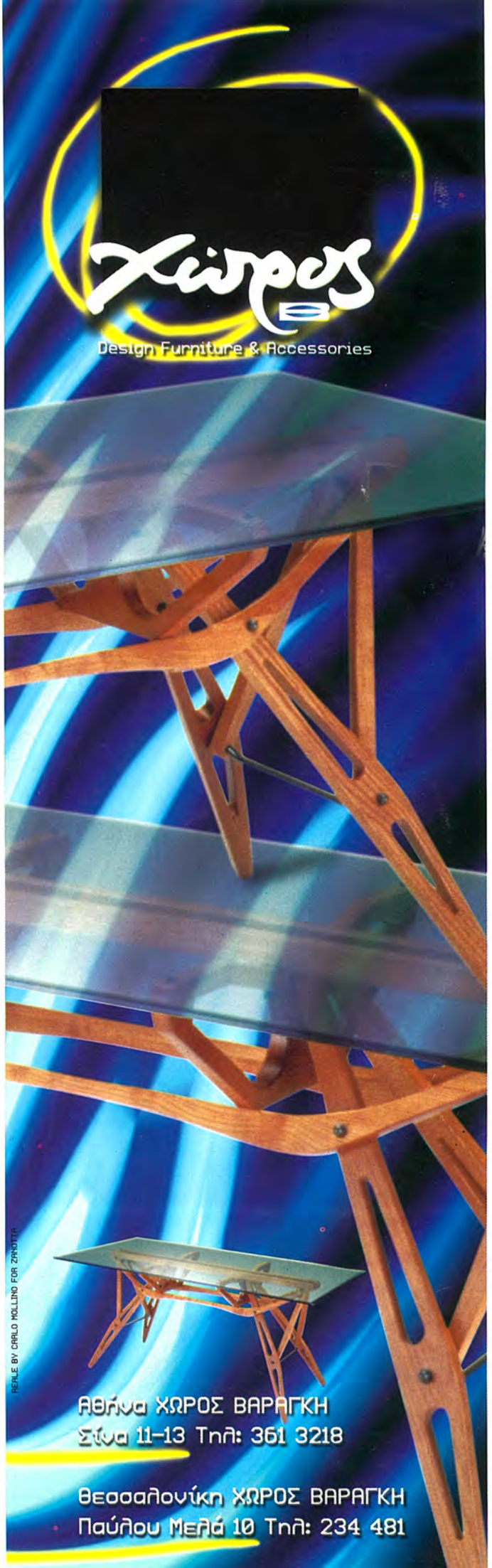

Προοπτικό σχέδιο, όπου σε πρώτο πλάνο φαίνεται το κτίριο σεμιναρίων - αθλητικών εγκαταστάσεων και ο επιμήκης γυάλινος όγκος που συνδέει το κτίριο αυτό με το κτίριο γραφείων.

έρχονται να πλαισιώσουν τον ρέοντα υπαίθριο χώρο και να δημιουργήσουν μια σύνθεση, ελαφριά, κομψή, όπου όλα τα μέλη τους έχουν ραδινές αναλογίες.

Η διαμόρφωση αυτής της αρχιτεκτονικής σύνθεσης σε επιμέρους ενότητες, αποτρέπει τον κίνδυνο της αρνητικής εικόνας ενός άπλαστου, μονολιθικού κτιριακού όγκου. Προσφέρει μία πλατεία υποδοχής του κοινού, έναν ανοικτό χώρο στην πόλη.

Η χωροθέτηση των βασικών κτιριακών μαζών που ορίζουν οι άξονες ΑΑ', ΚΚ' καθέτως προς την λεωφόρο Συγγρού, καθώς και η οπισθοχώρηση όσο γίνεται περισσότερο του κτιριακού όγκου που ορίζει ο άξονας ΒΒ' εξασφαλίζουν αφενός την καλύτερη δυνατή αντίληψη του κτιρίου από την λεωφόρο, αφετέρου δε την απελευθέρωση στο μέγιστο δυνατόν της ευαίσθητης οικοδομικής γραμμής από κτιριακές μάζες.

Κυρίως όμως οι κομψοί και ραδινοί αυτοί κτιριακοί όγκοι συντίθενται έτσι ώστε να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο της προοπτικής της πόλης. Ενσωματώνουν τον κενό χώρο μέσα στο κτίριο, έτσι ώστε η θέα, η προοπτική της πόλης των βράχων του Φιλοπάππου, να καταστεί στοιχείο της όψης του κτιρίου.

Ειδικά η καμπύλη ΚΚ' με την μορφή της και την θέση της λειτουργεί σαν όριο του υπαίθριου χώρου και συμ-

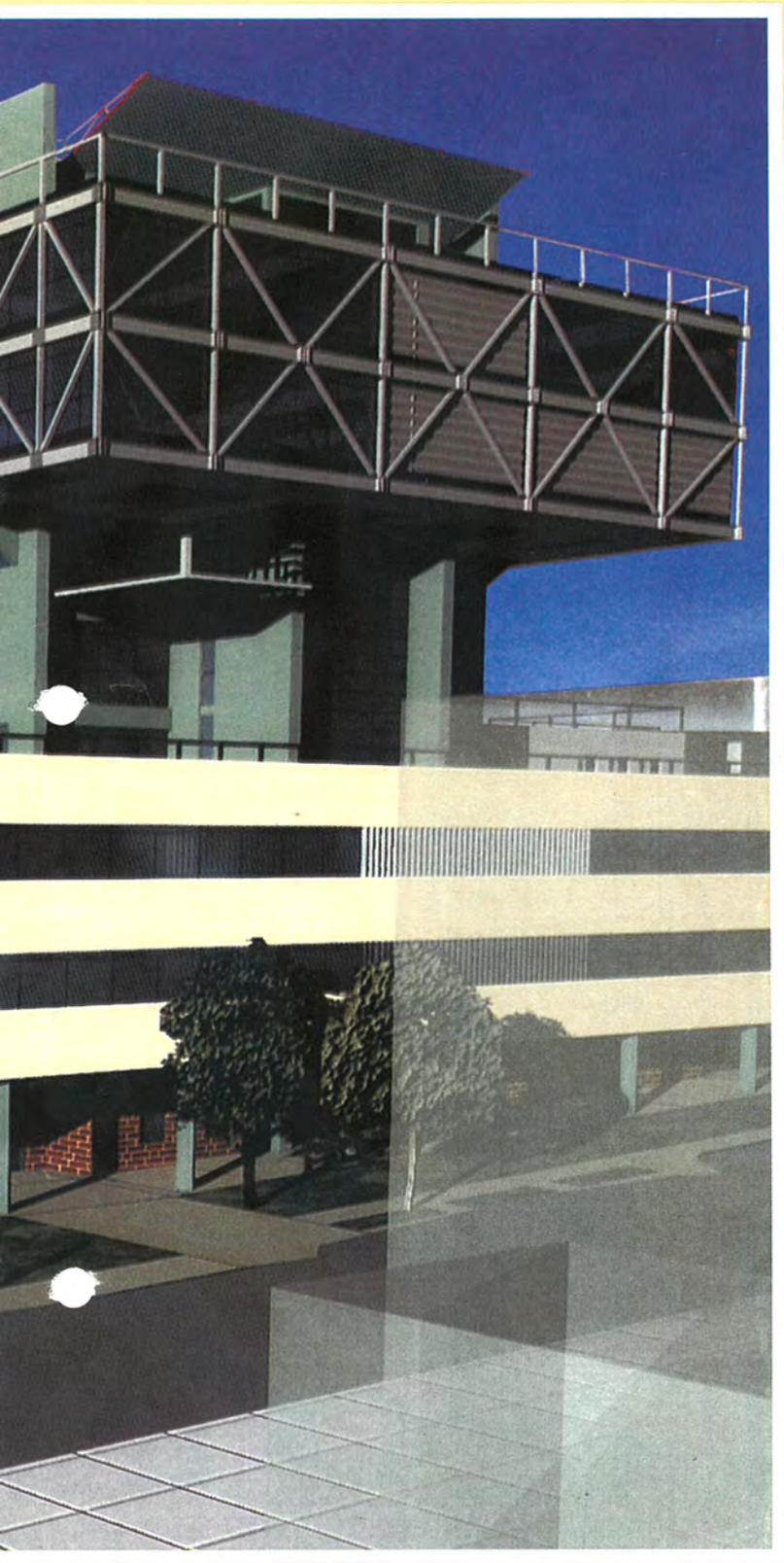

βολικά έρχεται να υπενθυμίσει τους βράχους του Φιλοπάππου που ορίζουν την θέα από το εσωτερικό του οικοπέδου.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το προτεινόμενο κτιριακό συγκρότημα της Εθνικής Ασφαλιστικής αποτελείται από 3 διακεκριμένες, εύληπτες λειτουργικές ενότητες, οι οποίες εκφράζονται στο σύνολο του συγκροτήματος με την μορφή και την μορφολογία τους καθώς και την θέση τους στο οικόπεδο σε σχέση με την γειτονιά και την λεωφόρο Συγγρού. Αυτές είναι:

α. Κτίριο Διοίκησης - Γραφειακοί Χώροι

β. Συνεδριακό - εκπαιδευτικό κέντρο και χώροι αναψυχής

γ. Παιδικός σταθμός και αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ανάμεσα σε αυτές τις τρεις κτιριακές λειτουργικές ενότητες σχηματίζεται ο υπαίθριος χώρος - πλατεία.

Β. ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Η ενότητα Α καταλαμβάνει τα παραλληλεπίπεδα που ορίζονται από τους άξονες ΑΑ' και ΒΒ'. Είναι οι καθαρά γραφειακοί χώροι της Εθνικής Ασφαλιστικής αυτοί που αναφέρονται στο Κτιριολογικό πρόγραμμα με τον γενικό τίτλο "ΔΙΟΙΚΗΣΗ".

Το έντονα επιμήκες ραδινό παραλληλεπίπεδο (100Χ15μ) του άξονα ΑΑ' στεγάζει τους γραφειακούς χώρους open plan με τις αντίστοιχες διευθύνσεις τους.

Από τον σχεδιασμό του το κτίριο αυτό είναι γραμμικής μορφής, υπακούει σε ένα απλό κάναβο ο οποίος προβάλλεται και στην όψη του και αντιμετωπίζει το πρόβλημα της εξασφάλισης των καλύτερων συνθηκών εργασίας αφενός μεν με την τοποθέτηση καταλλήλων οριζοντίων σκιάστρων στη Νοτιοδυτική όψη του, αφετέρου και κυρίως με τις αναλογίες του όπου το πλάτος των 15μ. επιτρέπει τον μέγιστο δυνατό φυσικό φωτισμό. Γεγονός που (θα αναλυθεί και στο σχετικό κεφάλαιο) εξασφαλίζει οικονομία στο κόστος λειτουργίας του κτιρίου μειώνοντας τόσο τις απαιτήσεις σε τεχνητό φωτισμό όσο και σε κλιματισμό λόγω της μικρότερης επιβάρυνσης του χώρου από πρόσθετα φορτία φωτιστικών σωμάτων.

Οι υπηρεσίες που στεγάζονται σ' αυτό το τμήμα είναι όλες αυτές που από το κτιριολογικό πρόγραμμα προβλέπεται επέκταση τους στο πλάνο της δεκαετίας. Εδώ αξίζει να επισημανθεί ότι δεν υπάρχουν πουθενά διάσπαση του open plan. Η εξέλιξη και επέκταση κάθε διεύθυν-

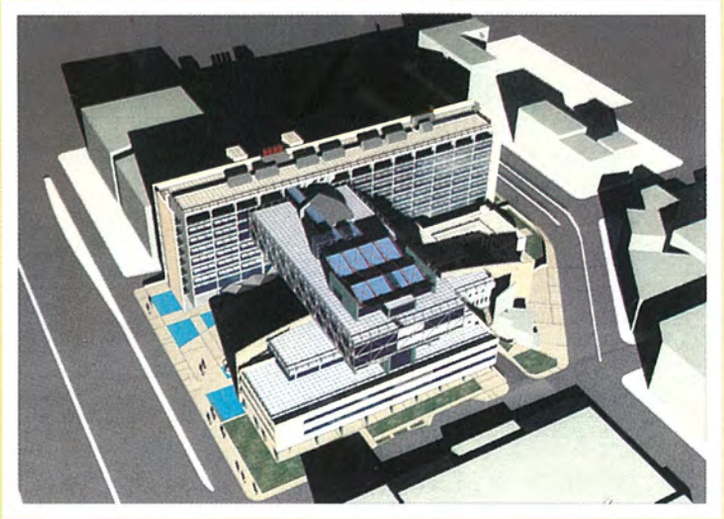

Αποψη του κτιριακού συγκροτήματος από ψηλά. Ο ενιαίος υπαίθριος χώρος συνδέει τους δύο βασικούς δρόμους του οικοδομικού τετραγώνου.

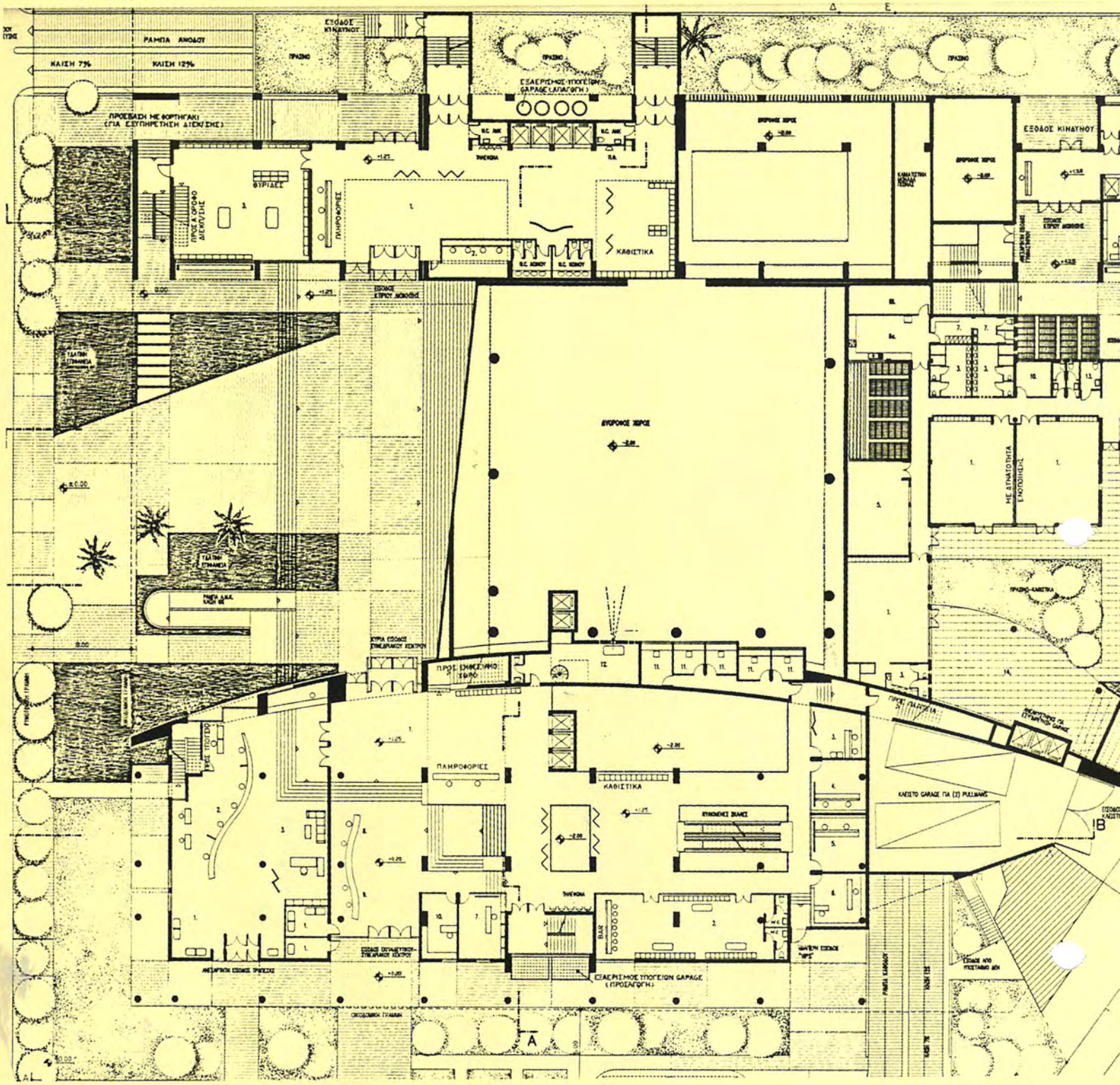

σης γίνεται πάντα στον ίδιο όροφο, εις βάρος μόνο των προβλεπομένων θυγατρικών, και χωρίς οικοδομικές μετατροπές λόγω των προτεινομένων συστημάτων διαμόρφωσης των χώρων. (pannels για τοίχους, plenum για δάπεδο και ευελιξία στον κλιματισμό).

Κατά την εγκατάσταση, όλος ο πλεονάζων χώρος κάθε διεύθυνσης κατά όροφο βρίσκεται συγκεντρωμένος στην ίδια πλευρά του κτιρίου και πέριξ ενός κατακορύφου κόμβου επικοινωνίας, οπότε μπορεί να λειτουργήσει συνολικά αυτόνομος στεγάζοντας τις προβλεπόμενες θυγατρικές εταιρείες. Στην κατανομή των διευθύνσεων ανά όροφο σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι μεταξύ τους σχέσεις, όπως αυτές δίνονται από το κτιριολογικό πρόγραμμα.

Το παραλληλεπίπεδο που ορίζει ο άξονας ΒΒ' έρχεται να ορίσει σε εξέχουσα θέση τις τρεις Προβεβλημένες - νευραλγικές - υπηρεσίες του συγκροτήματος οι οποίες έχουν σχέση με το κοινό, με την προβολή του συγκροτήματος και περιγράφονται στο κτιριολογικό ως ανελαστικές σε εμβαδόν και χωρίς πρόβλεψη επέκτασης.

Αυτές είναι η Διοίκηση, η Νομική Υπηρεσία και το Τμήμα Πληροφορικής, το οποίο είναι ένα από τα μεγαλύτερα στον Ελλαδικό χώρο.

Το τμήμα αυτό του συγκροτήματος, το οποίο βρίσκεται στην πλέον προβεβλημένη θέση, εκπέμπει και το βασικό συμβολικό νόημα ενός ισχυρού ασφαλιστικού οργανισμού, που είναι η οικονομική ισχύς και η φερεγγυότητα σήμερα και στο μέλλον. Για τον λόγο αυτό προτείνεται για την κατασκευή του παραλληλεπιπέδου ΒΒ' η χρήση κατασκευαστικού συστήματος αιχμής (High Tech), δηλαδή μεταλλική κατασκευή. Και αυτό γίνεται για τους εξής λόγους:

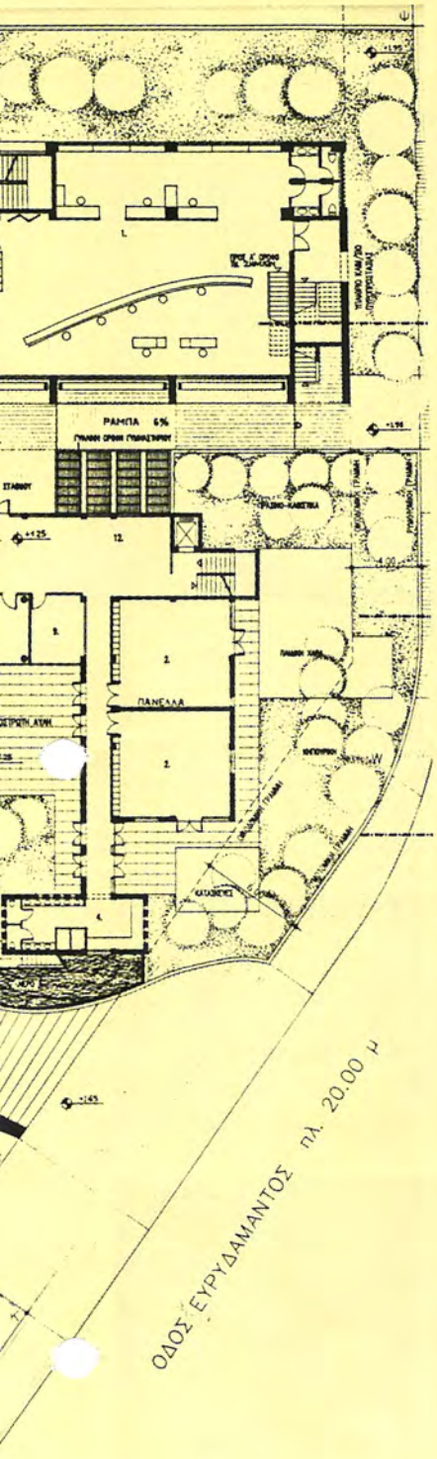

Το παραλληλεπίπεδο ΒΒ' είναι ένα στοιχείο εντυπωσιακό, ελαφρύ, λαμπερό, ραδινό, υψηλών κατασκευαστικών απαιτήσεων, μοναδικό για την περιοχή.
Η είσοδος στους γραφειακούς χώρους γίνεται από έναν άνετο διώροφο χώρο, ο οποίος προσπελαύνηται και από τα δύο επίπεδα της πλατείας (+1.26 και +4.50) και σημαίνεται με ένα μεταλλικό στέγαστρο.
Η κατακόρυφη κυκλοφορία σε όλα τα επίπεδα γίνεται μέσω εύληπτων κόμβων, κατά τον σχεδιασμό των οποίων έχουν ληφθεί υπ'όψιν όλες οι σχετικές με την Παθητική Πυροπροστασία διατάξεις καθώς και οι προδιαγραφές για την άνετη προσπέλαση των Ατόμων Μειωμένης Κινητικότητας (Α.Μ.Κ.). Το υποκατάστημα της Εθνικής Ασφαλιστικής είναι διώροφο και έχει ανεξάρτητη προσπέλαση και από τις δύο στάθμες της πλατείας (+1.25 και +4.50).

Γ. ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Η ενότητα Β ορίζεται από την καμπύλη ΚΚ' και περιλαμβάνει το Συνεδριακό - εκπαιδευτικό κέντρο, με χώρο, καταστήματα, εξυπηρετήσεις υποστήριξης κλπ.
Ο εκθεσιακός χώρος έχει την δυνατότητα να επεκταθεί και στον χώρο της πλατείας με την δημιουργία Υπαίθριου Εκθεσιακού χώρου, γεγονός που συμβάλλει στον λειτουργικό εμπλουτισμό του υπαίθριου χώρου - πλατείας του συγκροτήματος.
Ειδικά έχει προβλεφθεί ανεξάρτητη είσοδος VIPs από την οδό Γαλαξία.
Από τον σχεδιασμό έχει προβλεφθεί η άνετη προσπέλαση σε όλους ανεξαιρέτως τους χώρους των ατόμων μειωμένης κινητικότητας καθώς και η κάλυψη των αναγκών τους.
Ένα προβλεπόμενο κλιμακοστάσιο οδηγεί από το επίπεδο της πλατείας στους 4ο, 5ο και 6ο ορόφους, όπου με ανεξάρτητη προσπέλαση από αυτό, με ανεξάρτητο υπαίθριο χώρο και εξασφαλισμένη θέα προς του Φιλοπάππου, και προς τη θάλασσα χωροθετούνται οι χώροι αναψυχής, η βιβλιοθήκη, το στέκι των υπαλλήλων και τα γραφεία συλλόγου των συνταξιούχων. Όλοι αυτοί οι χώροι έχουν την δυνατότητα να λειτουργήσουν ανεξάρτητα από τις συνοδευτικές του λειτουργίες, δηλαδή τους χώρους αναψυχής και την βιβλιοθήκη. Για τον σχεδιασμό των χώρων τηρήθηκαν οι προδιαγραφές που υπαγορεύονται από το σχετικό ΦΕΚ 208//1991. Η κύρια αίθουσα βρίσκεται βυθισμένη στο επίπεδο -2.00 και εκτείνεται και κάτω από την στάθμη +4.50 της πλατείας. Είναι επίπεδη και έχει την δυνατότητα να υποδιαιρεθεί σε τρεις μικρότερες αίθουσες με ανεξάρτητη λειτουργία.
Το φουαγιέ είναι ένας πολυδύναμος πολυώροφος χώρος, βρίσκεται στις στάθμες -2.00, +1.25, +4.50 και εμπλουτίζεται με εκθεσιακό το υπόλοιπο κτίριο σε ώρες και μέρες που θα είναι κλειστό.
Τέλος η καμπύλη ΚΚ' δεν αποτελεί ένα μονοδιάστατο μορφολογικό στοιχείο, αλλά στο πάχος της περιλαμβάνει λειτουργίες κυκλοφορίας (όπως σκάλες, ασανσέρ κλπ.) και ημιυπαίθριους χώρους. Αποτελεί έναν μεταβατικό χώρο από τον υπαίθριο χώρο της πλατείας στο εσωτερικό του κτιρίου.

Δ. ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

Η ενότητα Γ τοποθετείται προς την γειτονιά επί της οδού Ευρυδάμαντος και περιλαμβάνει λειτουργίες

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ***Κάτοψη Ισογείου. Η διάταξη των χώρων σε σχήμα Π γύρω από τον υπαίθριο χώρο δημιουργεί ένα σχήμα υποδοχής του κοινού.***
ΚΑΤΩ: ***Γενική άποψη από την οδό Ευρυδάμαντος.***

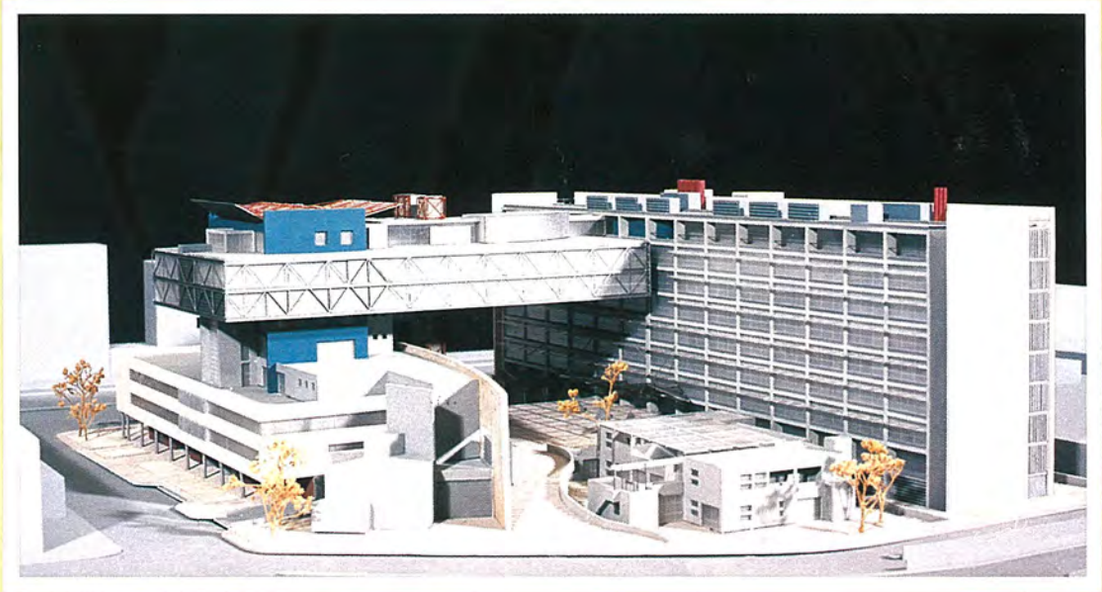

α. *για να επιτύχουμε το επιθυμητό αισθητικό αποτέλεσμα ενός απολύτως καθαρού και ραδινού παραλληλεπιπέδου, το οποίο βρίσκεται στην πλέον εξέχουσα θέση του συγκροτήματος, στεγάζει τις πιο προβεβλημένες υπηρεσίες και εκπέμπει το συμβολικό νόημα της Ασφάλειας που προαναφέραμε.*
β. *για να επιτύχουμε το τέλειο κατασκευαστικό αποτέλεσμα γεφυρώνοντας ένα εντυπωσιακό άνοιγμα 30μ.*
γ. *για να τονίσουμε τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του συγκροτήματος προβάλλοντας μια κατασκευή υψηλής ποιότητας, αισθητικής παρουσίας και τεχνικής αρτιότητας.*

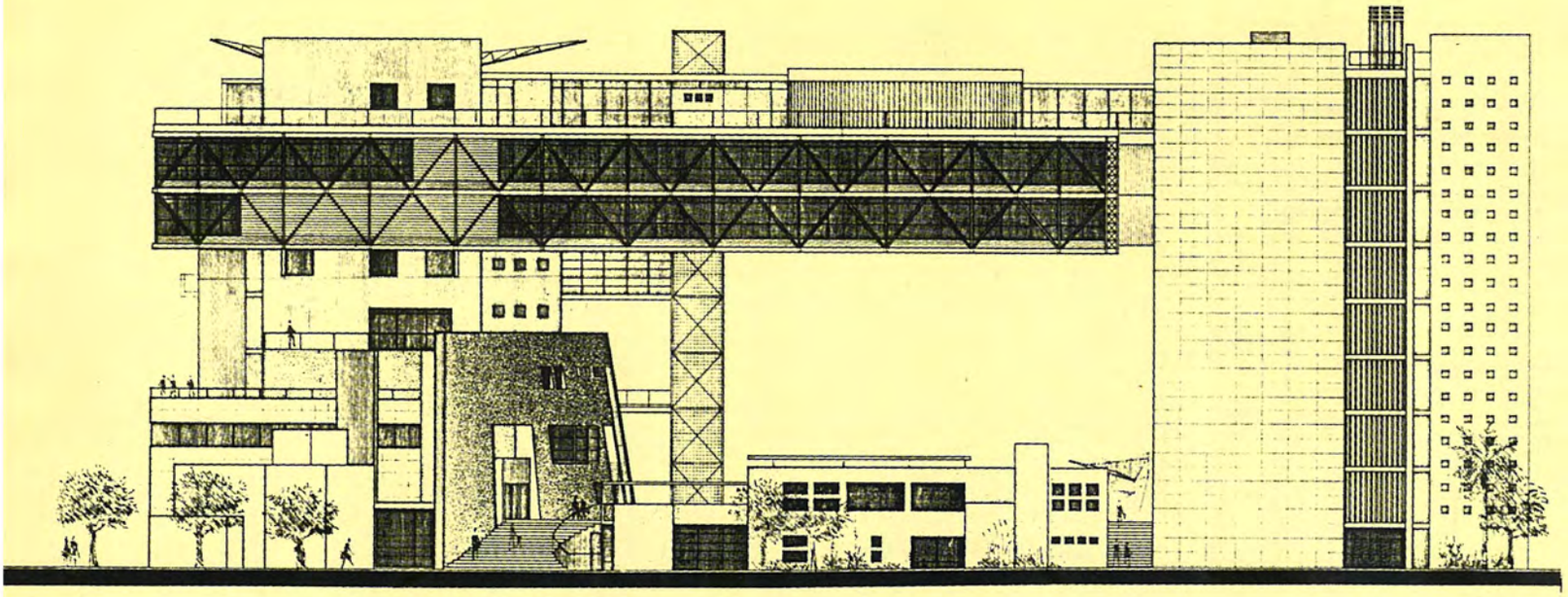

ΠΑΝΩ: ***Οψη από την οδό Ευρυδάμαντος.***
ΚΑΤΩ: ***Αποψη της μακέτας από την οδό Γαλαξία. Είναι φανερή η αναζήτηση για ραδινές αναλογίες στους επιμήκεις όγκους***

που χαρακτηρίζονται από το ΦΕΚ 80/1988 ως "κοινωνικού εξοπλισμού" δηλ. τις αθλητικές εγκαταστάσεις και τον παιδικό σταθμό.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις έχουν αφενός μεν ανεξάρτητη προσπέλαση από την οδό Ευρυδάμαντος, αφετέρου δε από το εσωτερικό του κτιρίου γραφείων μέσω των κλιμακοστασίων. Αν και βρίσκονται στη στάθμη -2.00, -5.25 έχουν εξασφαλισμένο φυσικό φωτισμό και αερισμό από την οροφή τους. Ο παιδικός σταθμός βρίσκεται στη στάθμη +1.25 και παρουσιάζεται σαν μια επίπεδη χωρική ενότητα, τελείως διαφορετικής κλίμακας από τις άλλες δύο, αποτελούμενος από μικρούς, πολυδιάσπαστους όγκους (όχι ιδρυματικής μορφής) προσαρμοσμένους στην κλίμακα των χρηστών τους.

Για τον παιδικό σταθμό των 100 θέσεων που υπαγορεύει το κτιριολογικό πρόγραμμα χρησιμοποιήθηκαν οι προδιαγραφές που έχουν συνταχθεί ειδικά για αυτό το θέμα από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Οι μονάδες του, έχουν απλή διάταξη και προσπελαύνονται από μία απλή, άνετη και φωτεινή κίνηση γύρω από την κεντρική αυλή. Ειδικά για τα νήπια και για τα βρέφη εξασφαλίζονται βεράντες για τον ηλιασμό τους, όπως υπαγορεύεται από τις προδιαγραφές.

Σε όλο το συγκρότημα της ενότητας Γ έχει ληφθεί μέριμνα για την άνετη κίνηση των ατόμων μειωμένης κινητικότητας, παιδιών και ενηλίκων.

Για την αποφυγή της αναπόφευκτης όχλησης των γραφειακών χώρων, αλλά και για εξασφάλιση απομόνωσης του συγκροτήματος του παιδικού σταθμού, προτείνουμε την κατασκευή μεταλλικού στεγάστρου.

Ε. ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

Η σημασία του υπαίθριου χώρου στο προτεινόμενο συγκρότημα της Εθνι-

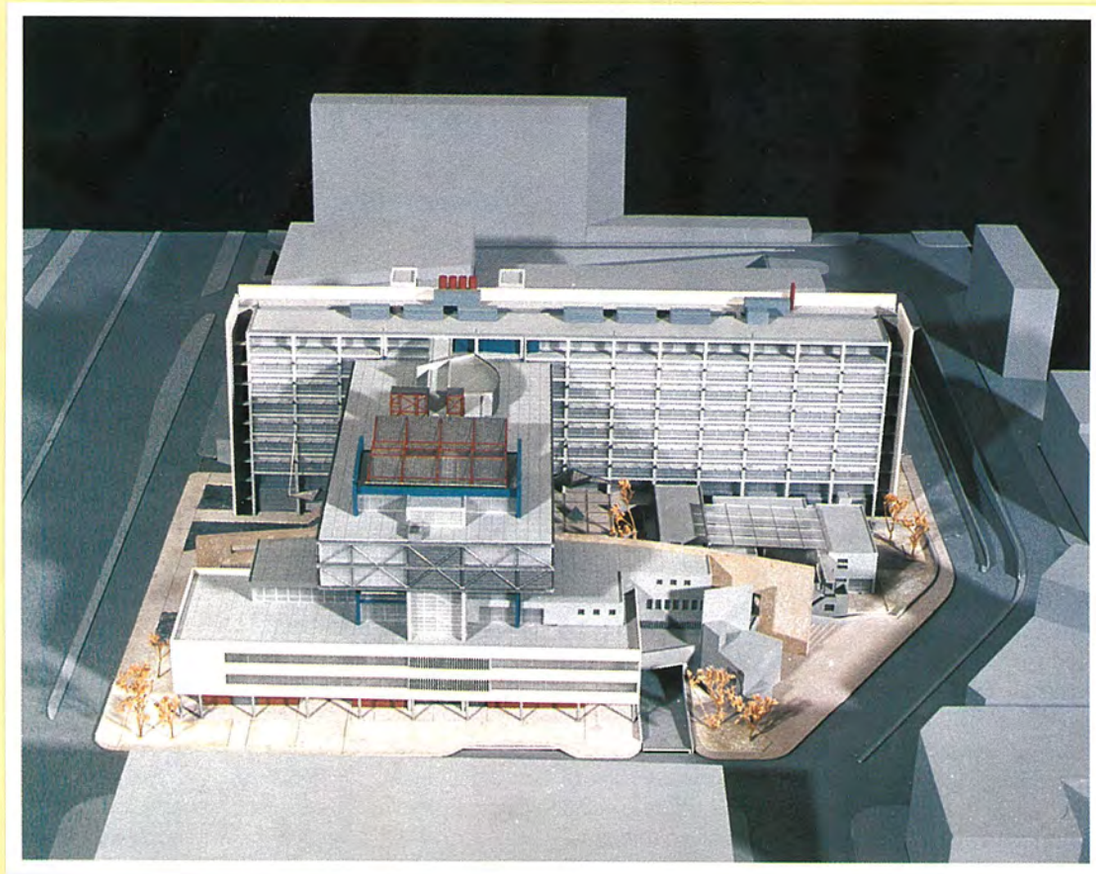

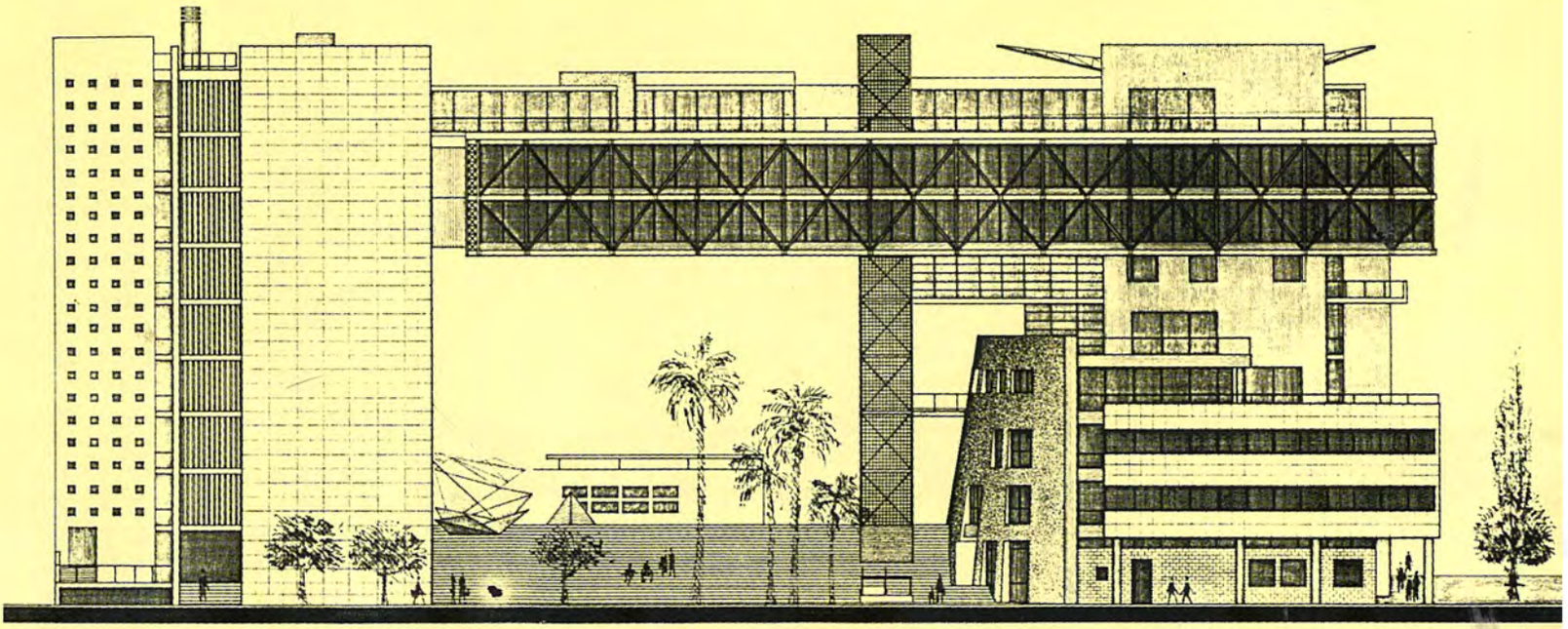

κής Ασφαλιστικής έχει ήδη τονιστεί στο προηγούμενο κεφάλαιο, καθώς και η θέληση να αποδώσουμε στην πόλη μια ΠΛΑΤΕΙΑ. Έναν ενιαίο, αδιάσπαστο, πολυδύναμο, υπαίθριο χώρο. Τα μνημειακά σκαλιά που ανεβάζουν από την στάθμη της Συγγρού στην στάθμη +4.50, δημιουργούν ένα αβίαστο ανέβασμα ενοποιώντας τον υπαίθριο χώρο. Στην είσοδο από την λεωφόρο Συγγρού προτείνεται η διαμόρφωση συστήματος υδάτινων επιφανειών και η τοποθέτηση γλυπτού.

Οι χώροι πρασίνου καταλαμβάνουν έκταση 2.121 m2 και η διαμόρφωσή τους φαίνεται στα σχέδια της διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, στο διάγραμμα κάλυψης καθώς και στα σχέδια των κατόψεων. Διατηρούμε τα υπάρχοντα δένδρα - ειδικά τους φοίνικες - και συνολικά προτείνουμε την φύτευση 106 δένδρων.

ΣΤ. ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

Το ΦΕΚ 348/1988 προβλέπει για το οικόπεδο της Εθνικής Ασφαλιστικής (πρώην κτήμα Βαλιάνου) εκτός των άλλων λειτουργιών, την δημιουργία χώρων στάθμευσης δακτυλίου.

Στο προτεινόμενο κτίριο τα δύο πρώτα υπόγεια χρησιμοποιούνται για χώρους ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, αρχεία κλπ. Σε έξι υπόγειες στάθμες και συγκεκριμένα στα 3ο, 4ο, 5ο, 6ο, 7ο και 8ο υπόγεια τοποθετούνται συνολικά 1097 θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων. Για την μεγαλύτερη διευκόλυνση των χρηστών προβλέπονται δύο ράμπες εισόδου - εξόδου αυτοκινήτων. Οι είσοδοι προβλέπονται από την οδό Γαλαξία και τούτο επειδή η πιθανή τοποθέτηση τους επί της οδού Ευρυδάμαντος θα δυσκολευόταν από την ύπαρξη του ανισόπεδου κόμβου.

Οι έξοδοι προβλέπονται επί του παράδρομου της λεωφόρου Συγγρού και αυτό για μεγαλύτερη ευχέρεια στην απομάκρυνση των αυτοκινήτων παράλληλα προς το ρεύμα της λεωφόρου. Επίσης για την διευκόλυνση των χρηστών τοποθετούνται τρεις επιπλέον ανελκυστήρες ατόμων ενσωματωμένοι στην καμπύλη (ΚΚ'), οι οποίοι οδηγούν από όλους τους ορόφους κατ' ευθείαν στον υπαίθριο χώρο της πλατείας, χωρίς να παρενοχλούνται οι εσωτερικοί χώροι του συγκροτήματος. Οι θέσεις στάθμευσης των δύο πούλμαν που προδιαγράφονται στο κτιριολογικό, τοποθετούνται σε κλειστό στεγασμένο χώρο στο ισόγειο. Αυτό έγινε αφενός μεν για να μην προκύψουν μεγάλα ύψη στις ράμπες κίνησης των αυτοκινήτων, αφετέρου δε για την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής ευκολίας επιβίβασης - αποβίβασης των επισκεπτών του συνεδριακού κέντρου.

ΠΑΝΩ: ***Οψη του συγκροτήματος από την Λεωφόρο Συγγρού.***
ΚΑΤΩ: ***Η τεθλασμένη γραμμή του στεγάστρου και οι επιμερισμένοι όγκοι δίνουν μεγάλο ενδιαφέρον στην κορυφογραμμή του κτιρίου.***

Ομάδα μελέτης:
Γιώργος Σταθόπουλος Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Αθανασία Δημοπούλου Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Καλλιρόη Σαΐτη Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Αικατερίνη Χριστοδουλέα Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Μαρία Πυλαρινού Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Περικλής Ροβιθάκης Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Αικατερίνη Περιστέρη Αρχιτέκτων Μηχανικός,
Ελένη Δελφίνο Αρχιτέκτων Μηχανικός,

Ειδικοί συνεργάτες:
Μανώλης Γιαννουλάκης Πολιτικός Μηχανικός,
Γιώργος Χριστοφίλης Μηχανολόγος Μηχανικός.

ΚΤΙΡΙΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

ΤΟΥ Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε

Το κτίριο των Κεντρικών Γραφείων του ΤΣΜΕΔΕ είναι ένα σημαντικό δημόσιο κτίριο. Ένα τέτοιο κτίριο καλείται:

- *Να εκφράσει την κοινωνική και συμβολική σημασία του στο χώρο.*
- *Να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις, που προκύπτουν από τη νευραλγική θέση του στον άξονα Πλατεία Κλαυθμώνος-Κοραή-Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.*
- *Να συμπεριλάβει και να αναδείξει τα αρχαιολογικά ευρήματα του οικοπέδου, διατηρώντας ανέπαφο από τα φέροντα στοιχεία το περίγραμμα των αρχαιοτήτων, όπως αυτό υποδεικνύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού.*
- *Να προσφέρει ευελιξία στην κάτοψη, με σκοπό να καλύψει τις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες του κτιρίου.*

Είναι σαφές λοιπόν ότι το κτίριο των Ελλήνων Μηχανικών πρέπει να υπακούει στις εξής γενικές αρχές:

- *Να αποτελεί σημείο αναφοράς της πόλης.*
- *Να εμπερικλείει στο σχεδιασμό του σημαντικές συνθετικές αρχές και διαλεκτικές σχέσεις όπως:*
- *το μνημειακό με το ανθρωποκεντρικό,*
- *το επίσημο με το καθημερινό,*
- *το πλήρες με το διαμπερές.*
- *Να δημιουργεί μία προστατευμένη ζώνη ανάμεσα στο δρόμο και τη βασική μάζα του κτιρίου. Έναν ενδιάμεσο μεταβατικό χώρο που να αναδεικνύει και να προστατεύει τα αρχαία, προσφέροντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ανήκουν και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό χώρο του κτιρίου.*

- *Τέλος*

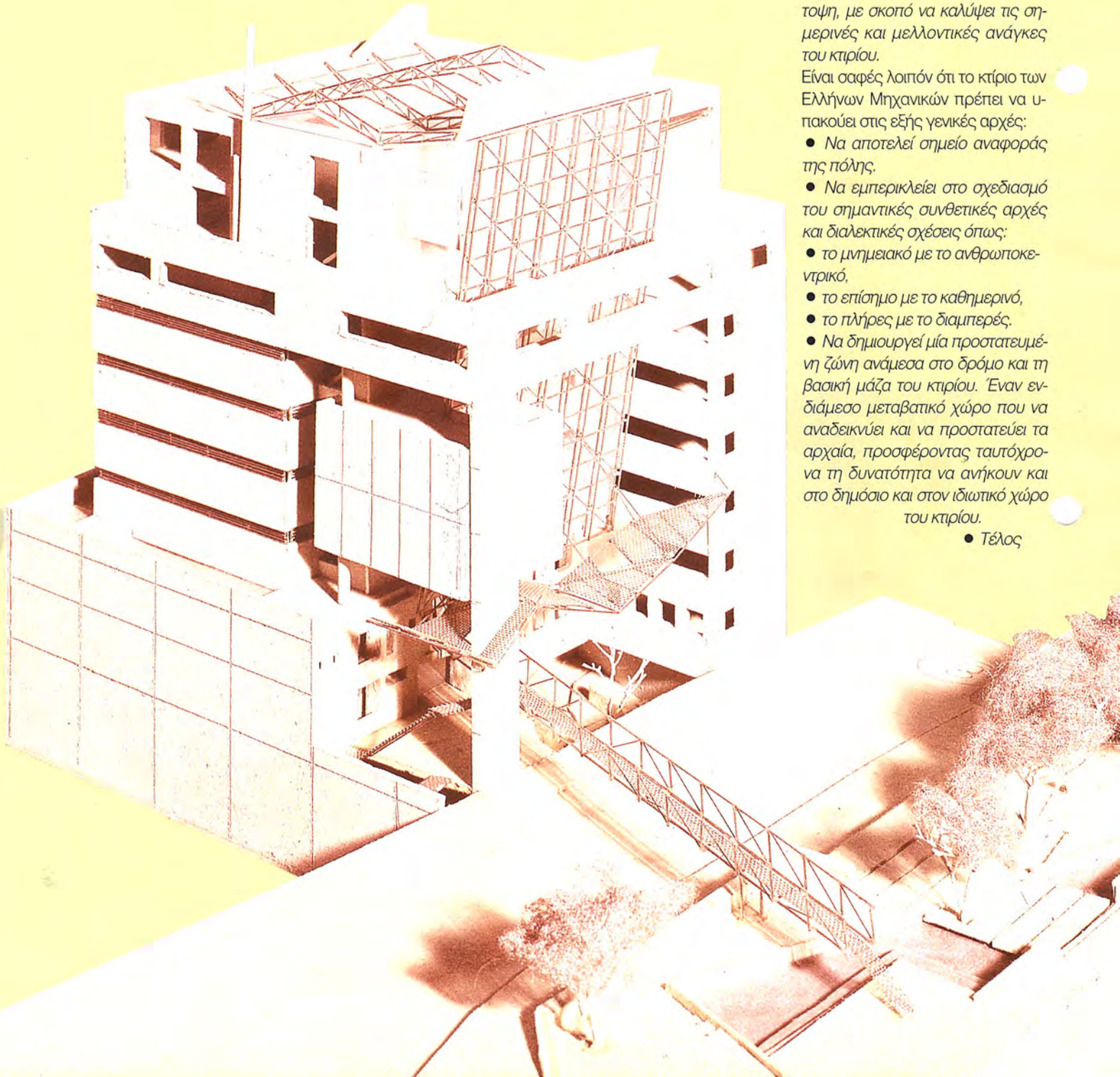

να είναι μια σύνθεση δυναμική, απλή και ευέλικτη με μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών λύσεων στη διάταξη και χρήση των χώρων σήμερα και στο μέλλον.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

Η συνθετική δομή του κτιρίου απορρέει από:

I. *Το βασικό στερεό σχήματος κύβου.*
II. *Το διαφανές λοξό επίπεδο.*
III. *Τον οριζόντιο άξονα εισόδου.*
IV. *Τον κατακόρυφο άξονα.*
V. *Επιμέρους στοιχεία μικροκλίμακας.*

Ο βασικός κύβος καθορίζεται από το περίγραμμα των όρων δόμησης του κτιρίου. Είναι ένα σαφές, απλό, εσωστρεφές και διαχρονικό γεωμετρικό σχήμα. Οι εξωτερικές του πλευρές, που αποτελούν και τις βασικές όψεις του κτιρίου, είναι ένα όριο ανάμεσα στο μέσα και στο έξω. Δημιουργούν το εξωτερικό προστατευτικό κέλυφος του κτιρίου, όπου τα πάντα συμβαίνουν σε μια σταδιακή πορεία προς το κέντρο του.

Η αφαίρεση της μάζας από την μπροστινή αριστερή γωνία παρέχει την δυνατότητα μιας λύσης σφιχτής και δυναμικής, που δεν φτάνει όμως ποτέ να είναι ένας καταπιεστικός συμπαγής και απάνθρωπος κτιριακός όγκος. Το αισθητικό γλυπτικό παιχνίδι του πλασίματος του όγκου δημιουργεί στοιχεία μνημειακής και ανθρώπινης κλίμακας.

Με αυτόν τον τρόπο προβάλλει στο Α' επίπεδο της όψης μια μνημειακή "είσοδος - πύλη" συμβολικού χαρακτήρα, που οριοθετεί την εξωτερική μεγαλοπρεπή εικόνα του κτιρίου προς το δρόμο και την πλατεία.

Η αντιπαράθεση στην ισχυρή και μνημειακή "είσοδο- πύλη" της πρόσοψης, διαδοχικών επιπέδων που λειτουργούν και σαν οπτικά φίλτρα, δίνει στο κτίριο χαρακτήρα μνημειακό και ανθρωποκεντρικό ταυτόχρονα. Το λοξό επίπεδο υλοποιεί το Β' επίπεδο της κύριας όψης του κτιρίου. Είναι μια ελαφριά τζαμένια αιωρούμενη οθόνη, που σχίζει και διαπερνά το συμπαγή δομικό κύβο και ξεπετάγεται πάνω από τη "είσοδο-πύλη" μέχρι ύψος 31.95 μ.

Η κλίση του λοξού επιπέδου ως προς τον κατακόρυφο άξονα της πρόσοψης εξασφαλίζει:

- *Την ολοκλήρωση του άξονα Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών - Κοραή - Πλατεία Κλαυθμώνος - ΤΣΜΕΔΕ, που εισέρχεται δυναμικά στο κτίριο.*
- *Οπτική σύνδεση της κεντρικής μάζας του κτιρίου με το επίπεδο των αρχαίων και της πλατείας.*
- *Έναν ημιυπαίθριο, μνημειακής κλίμακας, χώρο με σχήμα "ανοικτού κώνου" διευρυμένου προς τη βάση, που παραλαμβάνει και διοχετεύει την καθημερινή ζωή του κτιρίου.*
- *Μια στεγασμένη και προστατευμένη ζώνη εισόδου στο κτίριο στα επίπεδα ισογείου και παταριού.*
- *Μια απρόσκοπτη κυκλοφορία από το χώρο της πόλης στον προστατευμένο χώρο των αρχαιολογικών ευρημάτων.*
- *Μια φωτιστική σχισμή, "σκίσιμο" στη στέψη του όγκου, στο σημείο όπου η αιωρούμενη οθόνη διατρυπά τον κύβο.*
- *Την αύξηση της εσωτερικής μάζας του κτιρίου με τη σταδιακή μείωση του υπαίθριου χώρου προς τα πάνω.*

Ο συνδυασμός της σφικτής πύλης της πρόσοψης με τη λοξή αιωρούμενη οθόνη διατηρεί την υφιστάμενη οικοδομική γραμμή, που αποτελεί το κάτω σαφές όριο της πλατείας Κλαυθμώνος, αλλά ταυτόχρονα το αναιρεί με την υλοποίηση του κενού πολυώροφου ημιυπαίθριου χώρου.

Ο οριζόντιος άξονας ΑΑ' είναι ο άξονας της εισόδου του κτιρίου διαμέσου των αρχαίων. Υλοποιείται στο επίπεδο του ισογείου με μια πλατιά γέφυρα που ενώνει το κτίριο με το δρόμο, στο επίπεδο του υπογείου με το όριο των αρχαίων και στο επίπεδο του παταριού με τη μεταλλική γέφυρα. Αποτελεί τη βασική κίνηση-πορεία από και προς το κτίριο και ορίζει την έννοια του βάθους κατά την διέλευση μέσω του κεντρικού ημιυπαίθριου χώρου.

Η λειτουργία του στα 3 βασικά επίπεδα κάτοψης αποτελεί ένα στοιχείο κλίμακας και ζωής για το κτίριο. Ικανοποιεί και ερεθίζει την επιθυμία του επισκέπτη να ανακαλύψει την περιοχή των αρχαίων σε μία διαδικασία περπατήματος, όπως ακριβώς συμβαίνει σε μία περιπλάνηση στον ιστό της πόλης.

Ο μεταλλικός εναέριος διάδρομος ειδικότερα συνδέει τη στάθμη της πλατείας (+1,85) με τη στάθμη του παταριού, κατευθείαν χωρίς να χρειάζεται να διασχίσεις το δρόμο για να βρεθείς στο κτίριο. Είναι ένα στοιχείο ελαφριάς κατασκευής, που εδράζεται στο μπετονένιο παραλληλεπίπεδο της κεντρικής εισόδου. Η ελαφριά καμπύλη μορφή του, αφενός ευνοεί τη στατική του επάρκεια, γιατί αυξάνει το ύψος της δοκού στα σημεία έδρασης, αφετέρου εξασφαλίζει το maximum απαιτούμενο καθαρό ύψος (3,90μ.) στο κέντρο του δρόμου. Είναι δυνατόν όμως να καταργηθεί, στην περίπτωση που δημιουργεί οποιοδήποτε νομικό ή κυκλοφοριακό πρόβλημα, λόγω της

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ***Μακέτα του κτιρίου που βραβεύτηκε στον αντίστοιχο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό.***

ΚΑΤΩ: ***Άποψη της εισόδου από την οδό Παλαιών Πατρών Γερμανού.***

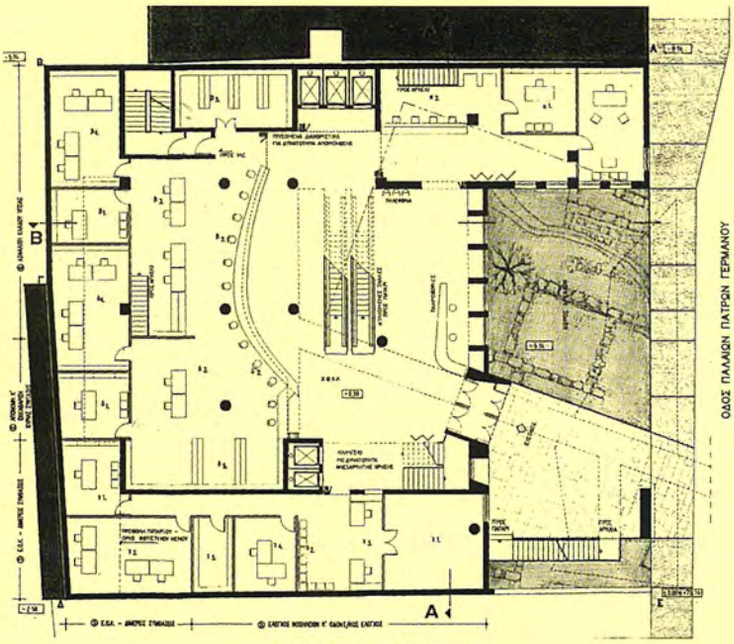

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

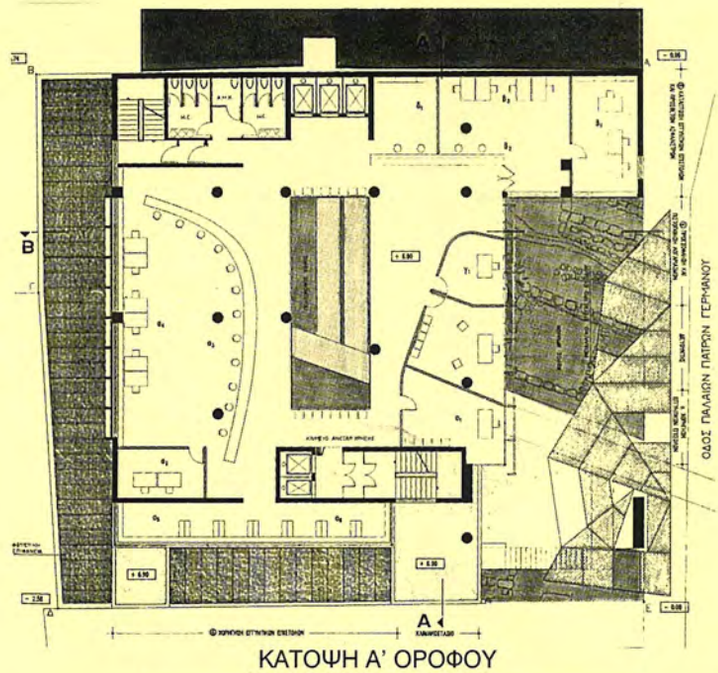

ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ

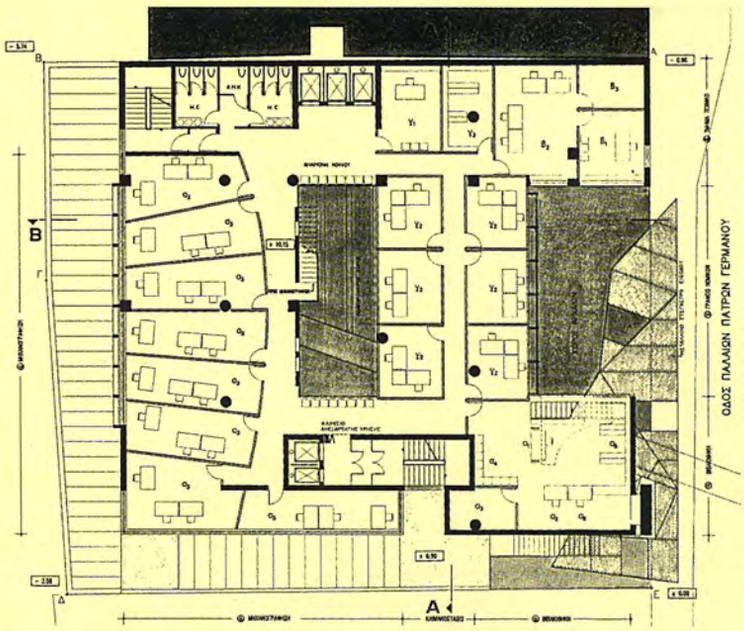

ΚΑΤΟΨΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ

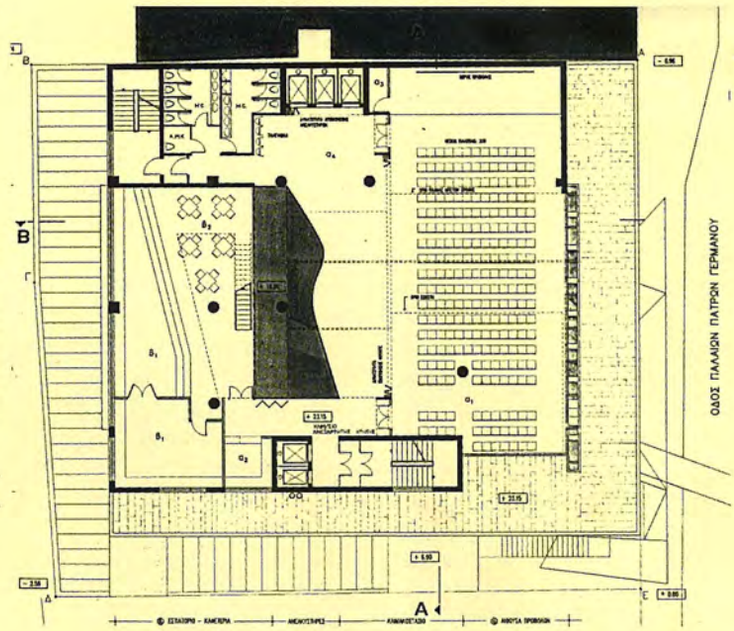

ΚΑΤΟΨΗ ΣΤ' ΟΡΟΦΟΥ

ΕΠΑΝΩ: ***Κατόψεις τεσσάρων αντιπροσωπευτικών επιπέδων***

ΔΕΞΙΑ: ***Αποψη του αιθρίου και της έκθεσης των αρχαιολογικών ευρημάτων.***

τελείως ανεξάρτητης στατικής συμπεριφοράς του.

Ο κατακόρυφος κεντροβαρικός άξονας ΒΒ' είναι το συνθετικό κέντρο. Είναι η καρδιά του κτιρίου. Ένας πολυώροφος αιθριακός χώρος που διαπερνά, ενοποιεί και φωτίζει το κέντρο της κτιριακής μάζας. Μια εσωτερική κυψέλη, όπου λαμβάνουν χώρα τα δρώμενα του κτιρίου. Ένας πολυεπίπεδος και λειτουργικός χώρος αυξομειούμενων διαστάσεων, που δουλεύει σε κάθε στάθμη του κτιρίου, παραλαμβάνει και διοχετεύει προς τους γραφειακούς χώρους την κίνηση του κοινού και όχι μόνο. Χαρακτηριστικός τόπος αναμονής και συζήτησης στο επίπεδο ισογείου και παταριού, περιμετρικής κίνησης στα επίπεδα Β', Γ', Δ' και Ε' ορόφου, ψυχαγωγίας και πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων στους δύο τελευταίους ορόφους.

Τα επιμέρους συνθετικά στοιχεία συμπληρώνουν τον πρωτογενή συνθετικό ιστό της λύσης, δίνοντας ανθρώπινη κλίμακα στο κτίριο. Τοποθετούνται σε χαρακτηριστικές θέσεις και αποτελούν ένα σύνολο ελεύθερων γραμμών και αισθητικά αυτόνομων μορφών στο επίπεδο και το χώρο.

Συγκεκριμένα ο όγκος της βιβλιοθήκης, που προβάλλεται πίσω από το υψίκορμο υποστύλωμα της πρόσοψης και δίπλα στην ελαφριά αιωρούμενη οθόνη, επιμερίζει το ύψος του πολυώροφου χώρου της εισόδου, τονίζοντας το μέγεθός της και σημαίνοντας την κλίμακα του κτιρίου.

Η τεθλασμένη κορυφογραμμή της στέψης του κτιρίου, που στεγάζει τον κεντρικό πολυώροφο αιθριακό χώρο, την αίθουσα προβολών και το foyer της εκφράζει τη σημαντικότητα και τη λειτουργική διαφοροποίηση των χώρων αυτών. Αποτελεί ένα δυναμικό και σαφές όριο, μια ισχυρή γραμμή παύσης εκεί που το κτίριο τελειώνει.

Τέλος, η ελαφριά αιωρούμενη κυματιστή γραμμή του στεγάστρου στο χώρο της εισόδου αποτελεί ένα επιπλέον στοιχείο, που το ανθρώπινο μέτρο δίπλα στο μνημειακό της "πύλης" της πρόσοψης του κτιρίου.

Με αυτόν τον τρόπο ορίζεται ο πρωτογενής συνθετικός ιστός και η δομή της λύσης, με βάση ένα σύνολο αρχέτυπων, αρχών και διαχρονικών αξιών δυναμικά συσχετι-

σμένων στο επίπεδο και το χώρο. Απ'αυτή τη συμβολική αρχέγονη δομή πηγάζουν στη συνέχεια όλες οι επιμέρους διευθετήσεις, προκύπτει η λειτουργική οργάνωση και ο ίδιος ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας και το ύφος του κτιρίου.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η χωροθέτηση των λειτουργιών οργανώνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κτιριολογικού προγράμματος. Το λειτουργικό διάγραμμα του κτιρίου αποτελείται από 3 βασικές λειτουργικές ενότητες και το χώρο των αρχαίων.

1. Χώροι που έχουν άμεση σχέση με το κοινό.

Τοποθετούνται στο επίπεδο του ισογείου, του παταριού και του Α' ορόφου. Ο διώροφος χώρος του ισογείου φιλοξενεί τα τμήματα που έχουν τη μεγαλύτερη σχέση με το κοινό όπως Δ/νση Ασφαλίσεων και Συντάξεων, και Δ/νση Υγειονομικού. Το ισόγειο γίνεται ένας ζωντανός χώρος κίνησης, στάσης, αναμονής, σημείο αναφοράς και επαφής των ασφαλισμένων του Ταμείου. Επικοινωνεί με το πατάρι με κυλιόμενες σκάλες για την εξασφάλιση της άνετης και απρόσκοπτης κίνησης του κοινού. Η Δ/νση Εγγυητικών Επιστολών τοποθετείται στη στάθμη του πρώτου ορόφου, ώστε να πληρείται και εδώ η απαίτηση για άμεση σχέση με το κοινό.

2. Χώροι γραφείων

Δεν έχουν απαίτηση άμεσης σχέσης με το κοινό. Τοποθετούνται από τον Β' έως τον Ε' όροφο του κτιρίου ως εξής: οι αυτοτελείς μονάδες στο Β' και Γ' όροφο, η Δ/νση Οικονομικού στο Γ' και Δ' όροφο, η Δ/νση Διοικητικού και Οργάνωσης, καθώς και η Διοίκηση στον Ε' όροφο.

Η οργάνωση των γραφειακών χώρων γίνεται με ενιαίους χώρους γκισέ ή ομάδες γραφείων, που οργανώνονται γύρω από την κεντρική περιοχή του πολυώροφου χώρου (αίθριου) και κοντά στις βασικές φωτιστικές επιφάνειες του κτιρίου.

3.Χώροι ανεξάρτητης λειτουργίας

Λειτουργούν και σε ώρες που οι Υπηρεσίες του ΤΣΜΕΔΕ είναι κλειστές. Λειτουργικά πιο σύνθετοι και συμβολικά προβλημένοι χώροι, που διακρίνονται από την ιδιομορφία της διπλής προσπέλασής τους τόσο από τους υπαλλήλους του ΤΣΜΕΔΕ, όσο και από το κοινό και τους επισήμους, που δεν ανήκουν στην καθημερινή λειτουργία του κτιρίου. Σ'αυτούς τους χώρους ανήκουν η βιβλιοθήκη, η αίθουσα προβολών και διαλέξεων και το εστιατόριο - καφετέρια.

Ο όγκος της βιβλιοθήκης είναι διώροφος και βρίσκεται στο Β' και Γ' όροφο σε άμεση επικοινωνία με τη Νομική Υπηρεσία.

Το εστιατόριο - καφετέρια και η αίθουσα προβολών, διαλέξεων και μουσικών εκδηλώσεων είναι διώροφοι χώροι και βρίσκονται στον ΣΤ' και Ζ' όροφο του κτιρίου. Σαν χώροι προβολής και ψυχαγωγίας με έντονο πολιτιστικό και κοινωνικό χαρακτήρα καταλαμβάνουν τη στέψη του κτιρίου με θέα στην Πλατεία Κλαυθμώνος και όλη την Αθήνα.

Η τεθλασμένη γραμμή της στέγασης, το παιχνίδι του φωτός που πηγάζει από τη σχέση πλήρους και διαμπερούς, ο συνδυασμός των καθαρών υλικών υπενθυμίζουν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και νόημα αυτών των χώρων.

Η απαίτηση του κτιριολογικού προγράμματος για ανεξάρτητη λειτουργία πληρείται με την ύπαρξη Β' κλιμακοστασίου, το οποίο απομονώνεται στους ορόφους. Ειδικότερα στο επίπεδο του ισογείου, το foyer απομονώνεται από τους υπόλοιπους γραφειακούς χώρους με πτυσσόμενα (όπως φαίνεται στην κάτοψη ισογείου) με σκοπό να διατηρείται το μέγεθος της εντυπωσιακής εισόδου του κτιρίου και τις ώρες μη καθημερινής λειτουργίας.

4. Ο χώρος των αρχαίων

Τα εντός του οικοπέδου ανακαλυφθέντα αρχαιολογικά ευρήματα θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στην προβολή του κύρους του κτιρίου και τη συνθετική ιδέα της λύσης, όπως έχει ήδη αναφερθεί.

Στην προσπάθειά μας να εξασφαλίσουμε και στο επίπεδο της κάτοψης την μεγαλύτερη δυνατή άνεση και κυκλοφορία στο χώρο των αρχαίων, αποκαλύπτουμε όσο το δυνατόν σημαντικότερο τμήμα αρχαίων, πέραν του δεσμευτικού περιγράμματος του Υπουργείου Πολιτισμού.

Στην κάτοψη του ισογείου με τη βο-

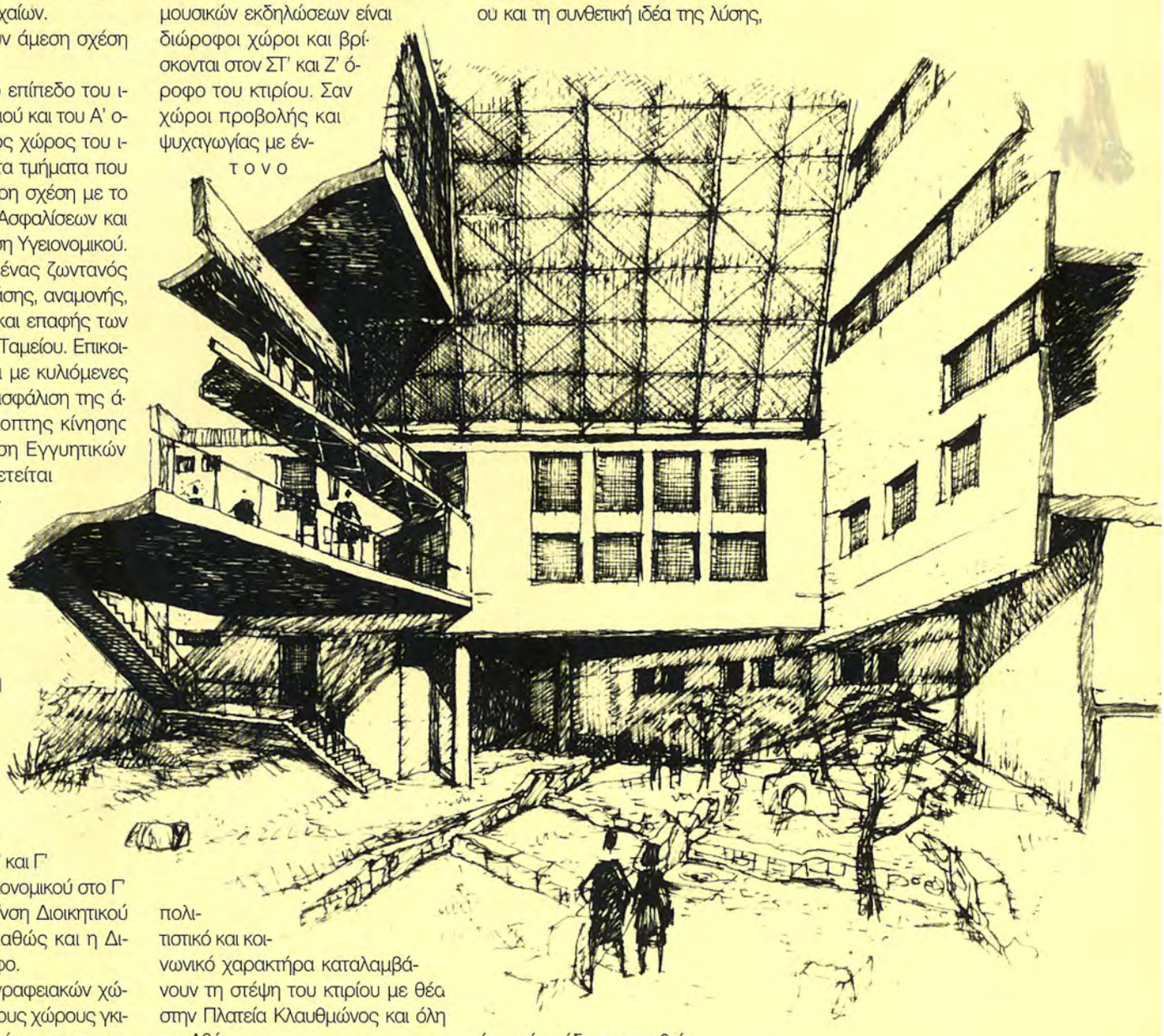

ΕΠΑΝΩ: *Διαμήλης τομή στην θέση της εισόδου.*

ΚΑΤΩ: *Τοπογραφικό όπου φαίνεται η άμεση σύνδεση του κτιρίου με την πλατεία Κλαυθμώνος.*

ΔΕΞΙΑ: *Γενική άποψη του πολυόροφου αιθριακού χώρου.*

ήθεια του κεντρικού ημιυπαίθριου πολυώροφου χώρου της εισόδου, την υποχώρηση των 9.0 μ. από την οικοδομική γραμμή, και τις μεγάλες διαστάσεις των δύο τρυπών, εξασφαλίζεται η οπτική συνέχεια των αρχαίων και από το επίπεδο του δρόμου. Έτσι η είσοδος γίνεται μία πλατειά γέφυρα που περνάει πάνω από τα αρχαιολογικά ευρήματα. Αλλά και από το επίπεδο των αρχαίων εξασφαλίζεται η οπτική επικοινωνία με όλο το υπόλοιπο κτίριο και το χώρο της κεντρικής εισόδου μέσω του κεντρικού ημιυπαίθριου χώρου.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ

Η Πλατεία Κλαυθμώνος αποτελεί έναν ήδη καταξιωμένο κοινωνικό και

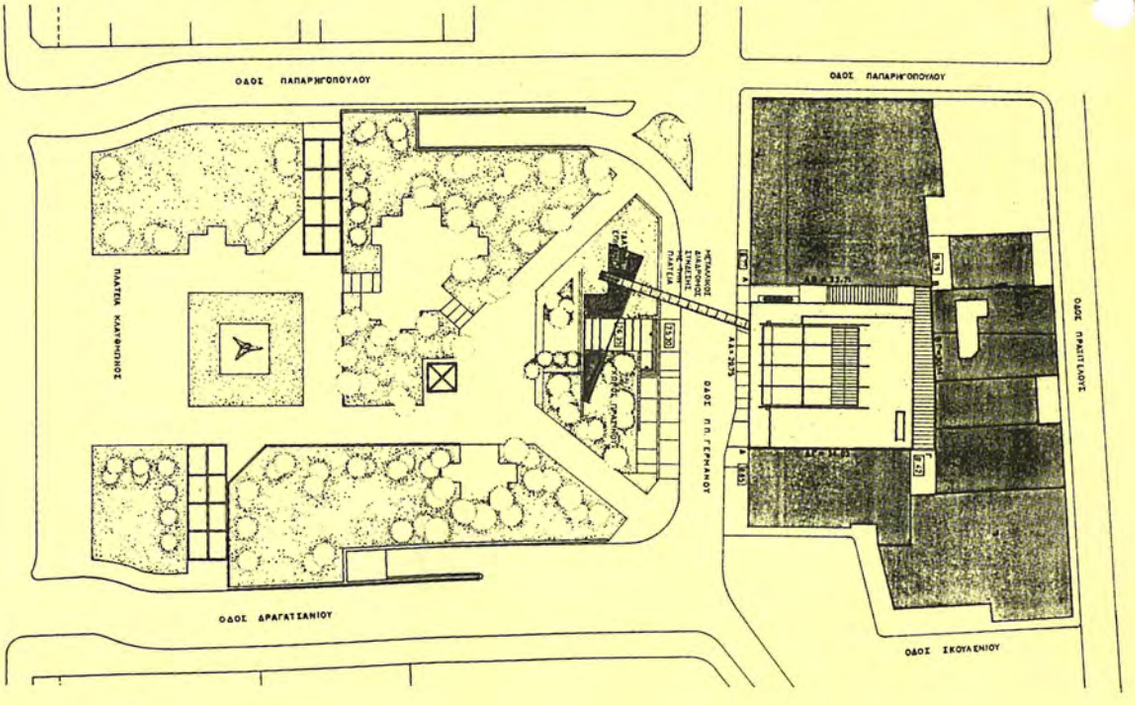

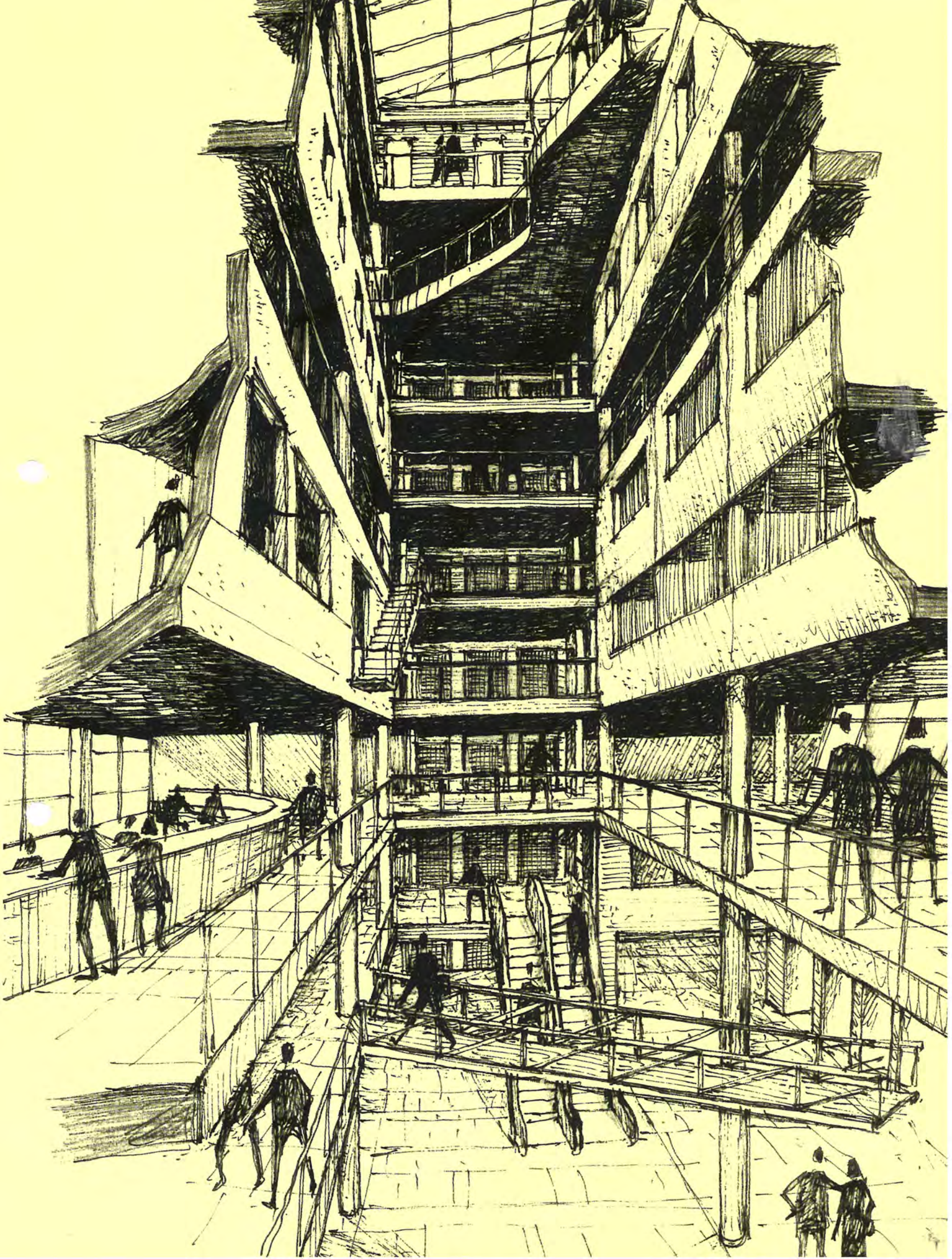

ΕΠΑΝΩ: ***Εμπρόσθια όψη της μακέττας από την πλατεία Κλαυθμώνος όπου διακρίνεται η κεκλιμένη διαφανής οθόνη.***

Η ομάδα μελέτης που πήρε το πρώτο βραβείο στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για το νέο κτίριο του ΤΣΜΕΔΕ αποτελείται από:

Αρχιτέκτονες:
Αθανασία Δημοπούλου,
Καλλιρόη Σαΐτη,
Γιώργος Σταθόπουλος,
Αικατερίνη Χριστοδουλέα.

Η συμμετοχή των αρχιτεκτόνων στην ομάδα μελέτης είναι ισότιμη με ποσοστό συμμετοχής 25% ο καθένας.

Ειδικοί συνεργάτες:

Πολιτικός Μηχανικός:
Εμμανουήλ Γιαννουλάκης
Μηχανολόγος Μηχανικός:
Γιώργος Χριστοφίλης

Συνεργάτες:
Μανώλης Λυδάκης,
Περικλής Ροβιθάκης,
Ελένη Δελφίνο,
Κατερίνα Περιστέρη,
Μαρία Μαρλαντή.

πολιτιστικό χώρο. Έχει μία συγκεκριμένη δομή και έναν ιδιαίτερο διαμορφωμένο χαρακτήρα και αυτόν πρέπει να διατηρήσει. Είναι η πλατεία του περιπατητή, του ανθρώπου της πόλης, που πηγαίνει εκεί για να ξεκουραστεί και να απολαύσει το πράσινο.

Το κάτω τμήμα της πλατείας που ανήκει στο χώρο του ΤΣΜΕΔΕ, είναι υποβαθμισμένο και μπορεί να αποτελέσει στοιχείο:

- *Ανάδειξης, προβολής και εκτόνωσης του κτιρίου.*
- *Σύνδεσης με τον κεντρικό πολυώροφο ημιυπαίθριο χώρο της εισόδου.*
- *Μεγαλοπρεπούς μετάβασης και διοχέτευσης κίνησης προς τα αρχαιολογικά ευρήματα.*

Στην προσπάθεια υλοποίησης των παραπάνω προτείνουμε:

- *Τη δημιουργία μιας βασικής πορείας προς το κτίριο, στη συνέχεια του άξονα Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου - Κοραή.*
- *Τη διατήρηση του μεγαλύτερου τμήματος του πρασίνου και την καλύτερη οργάνωσή του.*
- *Την προσθήκη του φυσικού στοιχείου του νερού που το διαπερνά η πορεία από και προς το κτίριο.*
- *Τη διατήρηση της κοινωνικής ομάδας των ανθοπωλών και ανάδειξη της κοινωνικής προσφοράς τους με την πρόταση για ένα νέο μικρής κλίμακας περίπτερο.*

Η βασική πορεία από και προς το κτίριο οριοθετείται στο χώρο με μια ζώνη πυκνού πράσινου, στη συνέχεια του φοίνικα της πλατείας, προς τα αριστερά ενώ προς τα δεξιά ορίζεται με τον εναέριο μεταλλικό διάδρομο της σύνθεσης. Στο δάπεδο η πορεία αυτή υλοποιείται με την πλακόστρωση και τα σκαλιά σε ένα συνδυασμό beton και λωρίδων μαρμάρου.